

УДК 633.111«321»:631.526.3:632.112

Близнюк Р.М., науковий співробітник лабораторії селекції ярої пшениці
Березовський Д.Ю., молодший науковий співробітник лабораторії селекції ярої пшениці
Федоренко І.В., кандидат с.-г. наук, вчений секретар
Миронівський інститут пшениці імені В.М. Ремесла НААН України
E-mail: bliznyuk359@gmail.com

МІНЛИВІСТЬ ПОСУХОСТІЙКОСТІ СОРТІВ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ЯРОЇ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ ТА ПОЛІССЯ УКРАЇНИ

Одним із пріоритетних напрямів селекції пшениці є створення сортів із високим потенціалом урожайності та толерантних до дії водного дефіциту, адже з прогресуючими змінами клімату періодичність повторення посух за роками тільки посилюватиметься.

Дослідження проводили упродовж 2016–2018 рр. у двох агроекологічних зонах Лісостепу (Миронівський інститут пшениці імені В.М. Ремесла НААН України (МІП)) та Полісся (Носівська селекційно-дослідна станція МІП). Матеріалом для дослідження слугували 14 сортів пшениці м'якої ярої різного еколого-географічного походження. Мета досліджень – оцінка сортів пшениці м'якої ярої за індексами посухостійкості. Індекс толерантності до посухи (TOL) показує втрату урожайності під впливом посухи в абсолютних одиницях. Розмах варіювання у зоні Лісостепу становив від 0,70 до 2,50. Виявлено, що найменші втрати урожайності під дією посухи несуть сорти – 'Сюїта', 'Етюд' (UKR), 'Ясна' (POL). Сорти – 'Venera' (SYR), 'Leguan' (CZE), 'Granny' (AUT), 'Героїня' (UKR) мали дещо більший показник, що в свою чергу вказує на більші втрати урожайності в умовах даного стресового фактору. У зоні Полісся розмах TOL варіював від 0,63 до 3,63. Встановлено, що у сортів 'Етюд', 'Панянка' (UKR), 'Venera' (SYR) найменші втрати урожайності під дією посухи. Середня урожайність (MP) сорту характеризує його потенційну уро-

жайність. Розмах варіювання MP у зоні Лісостепу склав від 3,14 до 4,20. За даним показником виділено низку сортів – 'МІП Злата', 'Панянка', 'Струна миронівська' (UKR), 'Leguan' (CZE), 'Koksa' (POL), які здатні формувати високу урожайність за різних погодних умов. Найбільше значення MP спостерігали у зоні Полісся у сортів 'МІП Злата', 'Сімкода миронівська', 'Струна миронівська', 'Елегія миронівська', (UKR), 'Leguan' (CZE), 'Koksa' (POL), що свідчить про їх чутливість до зміни клімату. Індекс толерантності до стресу (STI) характеризує здатність сорту утримувати стабільний рівень урожайності незалежно від стресових факторів. Встановлено, що у зоні Лісостепу стабільно високий рівень урожайності виявлено у сортів 'Leguan' (CZE), 'Koksa' (POL), 'МІП Злата', 'Панянка', 'Сімкода миронівська', 'Харківська 26' (UKR), у зоні Полісся – 'МІП Злата', 'Сімкода миронівська', 'Струна миронівська', 'Елегія миронівська' (UKR), 'Leguan' (CZE), 'Granny' (AUT) не проявили чутливості до впливу посухи.

Виявлено, що серед досліджуваних сортів у зоні Лісостепу відносно високою посухостійкістю характеризувалися: 'Сімкода миронівська', 'Панянка', 'Струна миронівська', 'МІП Злата' (UKR); у зоні Полісся – 'Koksa' (POL), 'Струна миронівська', 'МІП Злата', 'Елегія миронівська' (UKR), які за результатами оцінки виділено за більшістю індексів посухостійкості.

УДК 633.854.78:631.559-047.44

Бобер А.В., кандидат с.-г. наук, доцент кафедри технології зберігання, переробки та стандартизації продукції рослинництва ім. проф. Б.В. Лесика
Бондар М.О., магістр
Дегтярьов Д.О., магістр
Національний університет біоресурсів і природокористування України
E-mail: Bober_1980@i.ua

ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА ГІБРИДІВ СОНЯШНИКУ ЗА ТЕХНОЛОГІЧНІСТЮ ТА УРОЖАЙНІСТЮ У ВИРОБНИЧИХ УМОВАХ

Для агропромислового комплексу України соняшник, як основна олійна культура, становить значний інтерес. Внаслідок постійно зростаючого попиту як на соняшникову олію, яка використовується у харчовій і технічній промисловостях, так і на відходи переробки насіння – шрот та макуху, як цінні корми для тваринництва, площі вирощування соняшнику в Україні залишаються стабільно високими. Але для успішного розвитку вітчизняного олійножирового підкомплексу та утримання лідируючих позицій України на світовому ринку виникає

необхідність в об'єктивній оцінці виробництва насіння соняшнику на регіональному рівні.

Правильний вибір сортів (гібридів) і ряд інших факторів, таких, як вибір попередника, обробітку ґрунту і удобрення, сівба, догляд за посівами, своєчасне збирання врожаю, займають одне із важливих місць при отриманні високих і якісних врожаїв.

У зв'язку з вищесказаним основною метою наших досліджень було вивчити один із факторів, здатних підвищити урожайність культури з урахуванням найменшої кількості затрат на